

V souladu s ustanovením §24 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ředitelka Mendelovy střední školy předkládá návrh hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Kritéria hodnocení profilové části maturitní zkoušky předmětu český jazyk a literatura ve školním roce 2023-2024 (platí pro jarní i podzimní zkušební období)

pro obory: 18-20-M/01 Informační technologie
 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost

Písemná práce z českého jazyka

Písemná práce je vypracována na základě schválených témat ředitelkou školy. Žák si vybírá zadání ze **6 témat**. Rozsah písemné práce je **min 250 slov**. Doba psaní písemné práce je stanovena na **130 min**. Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

Struktura hodnocení písemné práce

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií
1A – téma, obsah
1B – komunikační situace
2. Funkční užití jazykových prostředků
2A – pravopis, tvarosloví a slovtvorba
2B – lexikum: <ul style="list-style-type: none"> • adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohového útvaru • použití pojmenování v odpovídajícím významu • šíře a pestrost slovní zásoby
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu
3A – větná syntax, textová koheze: <ul style="list-style-type: none"> • výstavba větných celků • odkazování v textu • prostředky textové návaznosti
3B – nadvětná syntax, koherence textu: <ul style="list-style-type: none"> • kompozice textu • strukturovanost a členění textu • soudržnost textu • způsob vedení argumentace

Český jazyk a literatura – bodová škála hodnocení písemných prací

	0	1	2	3	4	5
1A	☐ Text se nevztahuje k zadanému tématu.	☐ Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně.	☐ Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní.	☐ Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	☐ Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.	☐ Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	☐ Text prokazatelně reaguje na jiné vymezení komunikační situace.	☐ Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci.	☐ Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci.	☐ Text v zásadě odpovídá zadané komunikační.	☐ Text odpovídá zadané komunikační situaci.	☐ Text plně odpovídá zadané komunikační situaci.
2A	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)¹. Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb). Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují málo (4-5 chyb). Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je spíše chudá. V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. V textu se málo vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční. V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.
3A	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve vysoké míře. Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve větší míře. Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují občas. Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. Málo se v textu objevují syntaktické nedostatky. Nedostatky mají málo vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují jen ojediněle. Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. Syntaktické nedostatky se v textu téměř nevyskytují. Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	<ul style="list-style-type: none"> Text je nesoudržný a chaotický. Členění textu je nelogické. Text je argumentačně nezvládnutý. Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je nepřehledná. V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je spíše nahodilá. V členění textu se často vyskytují nedostatky. Argumentace je občas nesrozumitelná. Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je v zásadě vyvážená. Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je v zásadě srozumitelná. Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je srozumitelná. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je precizní. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je velmi vyspělá. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

- Za každou oblast hodnocení může žák dostat maximálně 5b, celkově tedy max. 30b.
- Minimální počet bodů, který musí žák dosáhnout, aby v písemné práci uspěl, je stanoven na 12b.
- Pokud žák získá 0 bodů v oblasti hodnocení 1, celá PP je hodnocena 0 body.

Ústní zkouška z českého jazyka

Struktura ústní zkoušky

kritérium	ověřované vědomosti a dovednosti
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	I. část <ul style="list-style-type: none">• literární druh a žánr• zasazení výňatku do kontextu díla• téma a motiv• časoprostor• kompoziční výstavba
	II. část <ul style="list-style-type: none">• vypravěč / lyrický subjekt• postava• typy promluv• veršová výstavba
	III. část <ul style="list-style-type: none">• jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT	<ul style="list-style-type: none">• kontext autorovy tvorby• literární / obecně kulturní kontext
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. část <ul style="list-style-type: none">• hlavní myšlenka textu• podstatné a nepodstatné informace• komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část <ul style="list-style-type: none">• funkční styl• slohový útvar a postup• kompoziční výstavba výňatku• jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku
JAZYKOVÁ ÚROVEŇ PROJEVU	<ul style="list-style-type: none">• významová adekvátnost a srozumitelnost• stylová úroveň• jazyková korektnost

Kritéria hodnocení ústní zkoušky

Za každou posuzovanou oblast hodnocení lze dosáhnout 0-4 bodů. Tedy:

- za analýzu literárního textu max. 12b
- za literárněhistorický kontext max. 4b
- za analýzu neliterárního textu max. 8b

- za jazykovou úroveň projevu max. 4b

Maximální bodový součet činí tedy **28 bodů**. Aby žák u ústní maturitní zkoušky uspěl, musí dosáhnout **minimálně 13 bodů** (cut-off skóre). Známkou bude přidělena na základě bodového součtu takto:

- 28 – 25 bodů = výborný
- 24 – 21 bodů = chvalitebný
- 20 – 17 bodů = dobrý
- 16 – 13 bodů = dostatečný
- ≤ 12 bodů = nedostatečný

Podrobná bodová škála k hodnocení je uvedena jako příloha ke stanoveným kritériím.

VNITŘNÍ PODMÍNKY

1. Minimálně 3 body za analýzu uměleckého textu.
2. Minimálně 1 bod za literárněhistorický kontext.

Nesplnění jedné z těchto podmínek (anebo obou těchto podmínek) znamená, že žákův výkon je hodnocen **0 body**, a tedy známkou nedostatečný.

Bodová škála k hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. • Analýza textu je nedostatečná. • Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. • Analýza textu je dostatečná. • Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas. • Analýza textu je dobrá. • Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. • Analýza textu je velmi dobrá. • Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná. • Analýza textu je výborná. • Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	<ul style="list-style-type: none"> • Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho struktuře se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. <i>nebo</i> • Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. • Argumentace je nedostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho struktuře se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Argumentace je dostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není občas plynulý, v jeho struktuře se občas vyskytují nedostatky. • Argumentace je dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. • Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. • Argumentace je velmi dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. • Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. • Argumentace je výborná.

Celkové hodnocení žáka se stanoví takto:

1. Dosažený bodový výsledek žáka z písemné práce a ústní zkoušky se převede na procentní body.
2. Celkové hodnocení žáka se pak stanoví váženým průměrem procentních bodů získaných v písemné práci a ústní zkoušce, přičemž **hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení** zkušebního předmětu český jazyk.

Celkové hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka:

Hranice úspěšnosti zkoušky v %	≥ 87 až 100	≥ 73 až <87	≥ 58 až <73	≥ 43 až <58	<43
Převod procentních bodů na známku	1 (výborný)	2 (chvalitebný)	3 (dobrý)	4 (dostatečný)	5 (nedostatečný)

ZPŮSOB A KRITÉRIA HODNOCENÍ PÍSEMNÉ PRÁCE U MATURITNÍ ZKOUŠKY Z CJL ŽÁCI S PUP

- Hodnocení písemných prací žáků s PUP MZ vychází z kritérií hodnocení, která **jsou stanovena pro žáky intaktní**.
- Chyby či nedostatky, které jsou pro písemný projev žáka s PUP MZ typické, jsou označeny jako symptomy.

Symptomy zohledněné při hodnocení PP navýšením hodnocení v daném kritériu

Hodnocení kritéria 2A se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden alespoň jeden z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
morfologická	problémy s aplikací gramatických pravidel do písemné podoby
	problémy s pravidly českého pravopisu, dysgramatické koncovky
syntaktická	chyby v interpunkci

Hodnocení kritéria 2B se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden alespoň jeden z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
lexikální	menší slovní zásoba; opakování slov
	menší slovní zásoba; opakování slov (obtížné hledání synonym)
	problémy ve znalosti ustálených obrátů, rčení a frází, přenesených významů
sémantická	nepřesnosti v užívání slov z hlediska jejich významu
	nepřesné chápání a používání některých slov z hlediska jejich významu
	obtíže se zacházením s jazykovými figurami (metafora, metonymie, hyperbola, ironie), problémy v používání abstraktních pojmů
	obtíže se zacházením s jazykovými figurami (metafora, metonymie, hyperbola, ironie), problémy v použití abstraktních pojmů
	potíže s chápáním různých vrstev slov ve slovní zásobě (např. slov cizích, expresivních, nespisovných), postrádání smyslu věty

Hodnocení kritéria 3A se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden alespoň jeden z následujících symptomů:

rovina	symptom uvedený v doporučení
syntaktická	nedostatky ve slovosledu v českém jazyce (ČJ)
	problémy ve výstavbě složitějších větných celků

Hodnocení kritéria 3B se navyšuje o 1 bod, pokud je v doporučení uveden následující symptom:

rovina	symptom uvedený v doporučení
textové syntaxe	obtíže s kompoziční výstavbou textu

Další specifické chyby tolerované při hodnocení PP bez navýšení hodnocení

Následující specifické chyby v písemné práci tolerujeme, tzn. že nejsou důvodem k penalizaci. Zároveň však **nejsou důvodem k navýšení hodnocení** v rámci příslušného kritéria.

asimilace hlásek (krezba, steska, blíský)
vynechávání písmen, slabik
občasné vynechání písmen, slabik
občasná záměna pořadí písmen, slabik
zbytečné přidávání písmen a slabik v rámci slov nebo přidávání slov v rámci vět
občasné nadbytečné přidání písmene v rámci slova
vynechávání nebo nepřesné přiřazování diakritických znamének (háčky, čárky, tečky apod.)
občasné nepřesné přiřazování diakritických znamének (háčky, čárky, tečky apod.)
záměny hlásek zvukově i vizuálně podobných (krátké × dlouhé vokály (a × á); znělé × neznlé (p × b); ostré a tupé sykavky (s × š); slabiky bě, pě, vě, mě, měkké × tvrdé slabiky (např. ti × di; ni × ny) apod.)
záměny hlásek zvukově podobných, avšak vizuálně odlišných (š × sch, i × ü, i × y)
záměny písmen tvarově podobných (a × o, l × k × h; m × n apod.)
záměny písmen tvarově podobných (o × c × e; l × k × h; m × n apod.) či tvarově stejných, pouze s jinou směrovou orientací (q × p × d × b)
inverze písmen, slabik a slov (on × no, saw × was; lokomotiva × kolomotiva)
obtíže v určování hranic slov v písmu, která spolu tvoří zvukovou jednotku (psaní slov s předložkami, se členy apod. dohromady: dokina, abook), nebo která zvukovou jednotku netvoří (např. jakto; thisis)
občasné nedodržení hranic slov v písmu
problémy se skloňováním a časováním

problémy s používáním nebo vynecháváním zvrtných sloves
problémy s používáním zájmen
problémy s určováním slovních druhů (např. záměna sloves a zájmen)
problémy s valencí
obtíže se správným použitím spojek
snížená kvalita písma způsobující sníženou čitelnost textu (nedodržování správných tvarů a velikosti písma, správného sklonu písma, neudržení písma na řádku)
snížená čitelnost písma (nedodržování správných tvarů a velikosti písma, správného sklonu písma, neudržení písma na řádku)
obtíže s celkovou úpravou písemné práce na základě obtíží s pravolevou orientací a prostorovým vnímáním
obtíže s celkovou grafickou úpravou písemné práce

ZPŮSOB A KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY Z CJL ŽÁCI S PUP

- Hodnocení písemných prací žáků s PUP MZ vychází z kritérií hodnocení, která **jsou stanovena pro žáky intaktní.**
- Chyby či nedostatky, které jsou pro ústní projev žáka s PUP MZ typické, jsou označeny jako symptomy.

Specifické chyby tolerované při hodnocení ÚZ bez navýšení hodnocení (oblast hodnocení: jazyková úroveň projevu)

narušení vázání slov a plynulosti řečové produkce (pauzy způsobené např. plánováním gramatiky a lexika, hledáním vhodnějších formulací nebo pokusy o propojení myšlenek)
abnormální intonace
rigidní slovní zásoba
obtíže s porozuměním abstraktních pojmům, ironii, nadsázce
nepřesnosti v užívání slov z hlediska jejich významu
problémy se slovosledem
občas postrádání smyslu věty
obtíže v reciprocitě v komunikaci, problémy se smysluplnou konverzací
obtíže s vyjadřováním vlastních emocí a prožitků

V Novém Jičíně dne 20.3.2024

Ing. Lucie Haitlová, MBA
ředitelka školy